

Напря́м: 2. Педагогічний імідж, авторитет та комунікативна компетентність викладача закладу вищої освіти

Ільїна О.О.

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

м. Харків, Україна

Кушнарєнко В.С.

студентка 411 по групі психолого-педагогічного факультету Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської Обласної ради

м. Харків, Україна

ІМІДЖ ПЕДАГОГА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Викладач закладу вищої освіти – особистість, яка за змістом своєї професійної діяльності повинен володіти рядом універсальних якостей: мати здібності організатора, оратора, аналітика, психолога, правильно писати і добре говорити, бути компетентним спеціалістом в своїй професійній сфері та ерудитом в інших областях знань. Від викладача вимагається виявлення природних здібностей, а також таланту, значних розумових, фізичних, часових та емоційних затрат.

Аспекти формування іміджу було розглянуто у роботах науковців К. Абульханова-Славська, С. Аминтаєва, М. Апраксина, Е. Бекетова, Л. Жарикова, А. Калюжний, Л. Митіної, В. Моляко, Е. Петрова, Н. Тарасенко, Б. Федоришина, В. Черепанова, В. Шепель.

Під педагогічним іміджем викладача закладу вищої освіти розуміють комплексну характеристику, що включає в себе сукупність зовнішніх та

внутрішніх особистісних, індивідуальних та професійних якостей педагога, яка сприяє ефективності педагогічної діяльності [4].

Імідж викладача можна звести загалом до трьох груп характеристик: персональні (тип та якості особистості, властивості характеру, фізичні особливості); соціальні (освіта, біографія, система цінностей, суспільний статус, спосіб життя); професійні (ступінь володіння професійними методами та технологіями освітньої діяльності в рамках своєї дисципліни, професійний кругозір, вміння зацікавити студентів, вміння спілкуватися, мистецтво говорити та слухати). Всі вони взаємодіють у процесі створення професійного іміджу [1, с. 37-40].

Педагогічні дослідження на тему специфічних особливостей професійної діяльності викладача показують, що особливе значення для його іміджу має комунікативна компетентність. Під комунікативною компетентністю розуміють рівень володіння викладачем знаннями та вміннями організації ефективної взаємодії зі студентами, що спирається на потреби та цінності освітнього процесу і забезпечує його якість [2, с. 38-42].

До складу комунікативної компетенції, можна виділити її наступні ключові компоненти: ціннісно-мотиваційний – сукупність мотивів та цінностей, що спрямовують професійне спілкування викладача та визначають його готовність до розвитку комунікативної компетентності; когнітивний – сукупність професійно-педагогічних та психологічних знань у цій галузі; операційний – володіння методами, прийомами та формами організації взаємодії з суб'єктами освітнього процесу, здатність та готовність його реалізації у різноманітних стандартних та нестандартних ситуаціях; регулятивний – здатність контролювати та коригувати взаємодію зі студентами та колегами; рефлексивний – вміння адекватно оцінювати власні вчинки та поведінку у ситуаціях професійного спілкування [6, с. 196–200].

Педагогічний авторитет викладача – це інтегральна характеристика його науково-педагогічного та особистісного становища у ВНЗ, яке проявляється в

ході взаємовідносин з учнями, іншими викладачами та співробітниками, і значно впливає на успішність освітнього процесу [5, с. 91–96].

До структури авторитету педагога включають такі складові: професійний компонент, особистісний компонент, ціннісний компонент, культурологічний компонент, соціальний компонент, рольовий компонент [3, с. 62-74].

Отже, педагогічний імідж та авторитет особистості викладача – важливі складові його успішної самореалізації, що формуються в результаті поєднання групи особистісних та професійних якостей і розвиваються і процесі постійного саморозвитку педагога.

Список використаних джерел

1. Беляева М. Імідж викладача вишу: комунікативний аспект. Імідж сучасного педагога. 2015. № 2. С. 37-40.
2. Глейліх О. Комунікативна культура як компонент педагогічної культури викладача вищого навчального закладу. Психолінгвістика. 2012. Вип. 9. С. 38–42.
3. Козлова О., Гребеник Т., Волосяк Т. Структура професійного іміджу майбутніх педагогів. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал. 2019. №10 (94). С.62–74.
4. Навроцька М. Розвиток професійного іміджу педагога в системі післядипломної педагогічної освіти: дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04. Тернопіль, 2019. 252с.
5. Савченко Н. Професійний імідж викладача як складова його педагогічної майстерності. Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2018. №17. С.91–96.
6. Тимошенко В. Педагогічний імідж викладача ВНЗ як частина професійної компетенції. Духовність особистості: методологія, теорія і практика. 2016. Вип.2. С.196–200.